

L'ús social dels espais dels centres educatius municipals: règim jurídic

**SEMINARI: INTERPRETACIÓ DE
L'ACTUALITAT JURÍDICA EN L'ÀMBIT
EDUCATIU.**

Docent/s: **Eugènia Revilla Esteve**
Edició: **13-06-2024**

- Les **instal·lacions i edificis escolars** dels centres educatius **públics** són un **patrimoni públic al servei de la ciutadania**.
- Aquests equipaments es caracteritzen per la seva **polivalència**, fet que els fa aptes per a activitats diverses, més enllà de les educatives en sentit estricte.
- L'ús d'aquests espais **fora de l'horari** escolar per part d'entitats culturals, artístiques, lúdiques, esportives o d'altres de caràcter social, ofereix una interessant gamma d'activitats que **promouen la cohesió social i enforteixen el teixit social de l'entorn del centre**.
- El Departament d'Educació i els ajuntaments, com a principals titulars de la propietat demanial dels centres educatius públics **col·laboren en la promoció de l'ús social dels espais i instal·lacions escolars**.

Concepte:

S'entén com a ús social dels centres la realització d'activitats educatives, cíviques, culturals, esportives, artístiques o altres de caràcter social per part de persones físiques o jurídiques sense ànim de lucre i no compreses en l'ús propi del centre.

L'ús social no suposa l'establiment d'obligacions jurídiques contractuals entre les parts que el formalitzen.

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (**LOE**): Ap. 6 DA 15a

Antecedent: DA 17a de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE).

Disposició addicional quinzena. Municipis, corporacions o entitats locals

(...)

6. Correspon a les **administracions educatives establir el procediment per a l'ús dels centres docents**, que depenguin d'aquestes, per part de les autoritats municipals, **fora de l'horari lectiu**, per a activitats educatives, culturals, esportives o altres de caràcter social. **Aquest ús únicament queda subjecte a les necessitats derivades de la programació de les activitats dels centres esmentats.**

(...)

- Mateix redactat que la seva predecessora, la LOGSE de 1990.
- Altres preceptes a la LOE que també afecten l'ús dels centres educatius: art. 113.5 (ús de biblioteques municipals), art. 127.b), h) i, i) (competències dels consells escolars de centre).
- La LOE fa referència a "centres docents dependents de les administracions educatives, sense distinció. *Quins centres docents?*
Públics → DA 15a, ap. 2 (centres públics municipals d'educació infantil -escoles bressol- d'educació primària, i d'educació especial) **i ap. 3** (centres públics d'educació secundària, FP o de règims especials, siguin de l'administració educativa o de propietat municipal).
- *Quins usos?:* activitats educatives, culturals, esportives o socials.
- **Límit:** necessitats derivades de la **programació** aprovada pels centres docents.

Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (**EAC**): art. 84

Article 84. Competències locals

(...)

g) La planificació, l'ordenació i la gestió de l'educació infantil i la participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats del terme municipal, el manteniment **i l'aprofitament, fora de l'horari escolar, dels centres públics** i el calendari escolar.

- L'EAC es refereix a la qüestió quan aborda les **competències municipals**.
- L'aprofitament **es vincula la titularitat pública de l'edifici** (els privats no queden afectats) sense fer més distincions. No distingeix en funció si és un centre d'educació infantil, de primària o de secundària o quina administració n'ostenta la propietat.
- L'aprofitament es vincula **a què sigui fora de l'horari escolar**.

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (**LEC**): art. 165

Article 165. Ús social dels centres públics

L'Administració educativa ha de **promoure** l'ús social dels centres públics **fora de l'horari escolar** i **ha de regular els criteris bàsics d'aquest ús**.

Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 05.08.2010).

Capítol 3. Gestió de l'ús social dels **centres educatius públics**

- Article 53: Criteris a què s'ajusta l'ús social dels centres públics
- Article 54: Requisits i procediments per a l'autorització de l'ús social dels centres públics

Antecedent: *Decret 218/2001, de 24 de juliol, pel qual es regula l'ús social dels edificis dels centres docents públics.*

Resolució del Consorci d'Educació de Barcelona, per la qual es dona publicitat a l'acord relatiu a l'aprovació de les instruccions per a la gestió de l'ús social de les instal·lacions dels centres públics dependents del Consorci d'Educació de Barcelona (DOGC núm. 5587, de 15.03.2010)

L'objecte d'aquestes Instruccions és facilitar la gestió de l'ús social de les instal·lacions dels **centres públics dependents del Consorci d'Educació de Barcelona**.

Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: **Capítol 3**. Gestió de l'ús social dels centres educatius públics

Article 53: Criteris a què s'ajusta l'ús social dels centres públics

1. El Departament d'Educació, els ajuntaments i els centres públics **promouen** l'ús social dels edificis i instal·lacions dels centres educatius públics, **fora de l'horari escolar**, per part de **persones físiques o jurídiques sense ànim de lucre**, per a la realització **d'activitats educatives, culturals, artístiques, esportives o altres de caràcter social** i que **no suposen l'establiment d'obligacions jurídiques contractuals o de qualsevol altra mena**. Amb aquest efecte, sempre que sigui possible **s'han d'agilitar les tramitacions** que s'estableixen en aquest capítol i establir, quan escaigui, les modificacions pertinents en l'accés a les instal·lacions dels centres.

2. L'ús social dels centres públics **no ha d'interferir, impedir o dificultar les activitats ordinàries dels centres dins l'horari escolar**. Amb aquests efectes, s'entén per horari escolar el període temporal que comprèn l'horari lectiu, l'interlectiu del migdia, així com el període anterior o posterior a l'horari lectiu en què es desenvolupen activitats, siguin extraescolars o complementàries, aprovades pel consell escolar i previstes en la programació anual del centre.

Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: **Capítol 3**. Gestió de l'ús social dels centres educatius públics

Article 54: Requisits i procediments per a l'autorització de l'ús social dels centres públics

1. Correspon a la **direcció del centre** resoldre motivadament sobre l'ús social quan, excepcionalment, hagi de tenir lloc **dins de l'horari escolar**, *sense perjudici de l'acord previ de l'ajuntament quan tingui la propietat demanial de l'escola o centre educatiu de què es tracti*.

2. Correspon **als ajuntaments** resoldre sobre l'ús social, **fora de l'horari escolar, dels edificis de les escoles i altres centres educatius dels quals en tinguin la propietat demanial. Quan la realització de l'activitat requereix, a més, l'ús d'equipaments o material del centre, la titularitat del qual és de la Generalitat de Catalunya, es requereix la prèvia conformitat expressa de la direcció del centre.** L'ajuntament, prèviament a la realització de l'activitat, notifica a la direcció del centre l'autorització concedida. L'ajuntament adopta les mesures oportunes en matèria de vigilància, manteniment i neteja dels locals i instal·lacions emprades, respon que els equipaments i materials del centre eventualment emprats per a l'exercici de l'activitat romanen en perfecte estat d'ús i garanteix que, si l'activitat comporta despeses per al centre, qui utilitzi les instal·lacions del centre compensa el centre per les despeses ocasionades.

3. Correspon **al director o directora de cada institut i de qualsevol altre centre públic la propietat demanial del qual és de la Generalitat**, autoritzar l'ús social de les instal·lacions del centre fora de l'horari escolar, així com revocar-ne l'autorització quan no es respectin les condicions en què va ser atorgada o no se n'apreciï l'ús social. Així mateix, la direcció del centre pot subscriure convenis amb persones físiques o jurídiques sense ànim de lucre per afavorir l'ús social d'aquests centres, d'acord amb els criteris que hagi aprovat el consell escolar del centre. En tot cas, l'ajuntament del municipi on és el centre n'és l'usuari preferent.

(...)

Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: **Capítol 3**. Gestió de l'ús social dels centres educatius públics

Article 54: Requisits i procediments per a l'autorització de l'ús social dels centres públics

(...)

4. Quan escaigui, la direcció dels centres a què es refereix l'apartat anterior fixa l'import de la compensació econòmica derivada de l'activitat a desenvolupar, la qual ha de respondre a la finalitat de donar cobertura a tota la despesa generada, tant corrent com de reposició de material i de reparació d'instal·lacions i equipaments eventualment malmesos, d'acord amb els criteris aprovats pel consell escolar . No es poden destinar altres recursos propis del centre per fer front a les despeses derivades de l'ús social dels seus edificis, instal·lacions o serveis.

5. **Les persones físiques o jurídiques autoritzades per a l'ús d'edificis**, instal·lacions o serveis dels centres educatius públics **han de contractar**, en tots els casos, **una pòlissa d'assegurances** que cobreixi la seva responsabilitat civil i la del personal al seu servei, derivada de l'ús i de l'activitat i pels danys i perjudicis que es puguin ocasionar durant la seva realització, per unes sumes assegurades mínimes de 150.000 euros per víctima individual i d'1.200.000 euros per sinistre, que el Govern pot actualitzar periòdicament.

6. **Contra les resolucions de les direccions dels centres es pot presentar recurs** davant la direcció dels serveis territorials del Departament d'Educació, o de l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, la resolució dels quals posa fi a la via administrativa.

7. El Departament d'Educació ha d'establir, amb criteris d'analogia, el procediment d'autorització de l'ús social dels centres públics de la Generalitat en els casos de propietat demanial no previstos en aquest article.

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Ús social dels centres

07/06/2024

Concepte:

S'entén com a ús social dels centres la realització d'activitats educatives, cíviques, culturals, esportives, artístiques o altres de caràcter social per part de persones físiques o jurídiques sense ànim de lucre i no compreses en l'ús propi del centre. L'ús social no suposa l'establiment d'obligacions jurídiques contractuals.

Requisits de les activitats:

1. no poden ser lucratives ni discriminatòries;
2. han de ser compatibles amb la finalitat educativa dels centres;
3. amb les activitats d'ús propi previstes en la programació anual;
4. amb les condicions tècniques i estructurals de les instal·lacions;
5. s'han de guiar pels principis d'equitat educativa, convivència, inclusió, solidaritat i respecte.

Horaris de les activitats:

- **Fora de l'horari escolar** → horari diferent, festius, caps de setmana, vacances, etc.
- **Límit**: no poden condicionar les activitats lectives, complementàries i extraescolars de centre previstes en la seva programació general.
- **Excepcionalment**, es pot fer en horari escolar, si no s'impedeixen o dificulten les activitats del centre.

Procediment de tramitació de la petició: en funció de la titularitat del centre i si afecta l'horari escolar.

Centres públics de titularitat municipal (CEIP)

Presentació de la sol·licitud a l'ajuntament

a) En horari escolar:

- Resol la direcció del centre, amb acord previ de l'ajuntament.

b) Fora de l'horari escolar:

- Resol l'ajuntament.
- Però si l'activitat requereix l'ús d'equipaments o material del centre de titularitat de la Generalitat de Catalunya, prèviament caldrà la conformitat expressa de la direcció del centre.

L'ajuntament resta obligat a:

1. Adoptar les **mesures** necessàries en matèria de **vigilància, manteniment i neteja**.
2. Respon pels **equipaments i materials** utilitzats i que resten en perfecte estat d'ús.
3. Garanteix que, si l'activitat comporta **despeses** per al centre, qui l'utilitzi compensa al centre.

Centres públics de titularitat de la Generalitat de Catalunya

Presentació de la sol·licitud a la direcció del centre educatiu

- Correspon a la direcció del centre resoldre l'autorització o revocar-la.
- La direcció és la responsable de subscriure convenis amb persones físiques/jurídiques sense ànim de lucre per afavorir l'ús social del centre.
- La direcció és la que fixa l'import de la compensació econòmica per cobrir les despeses generades (corrent o de reposició de material, instal·lacions o equipaments malmesos) d'acord amb els criteris aprovats pel consell escolar.
- **L'ajuntament del municipi on és el centre n'és l'usuari preferent.**

Sol·licitant ha de contractar una assegurança obligatòria d'una pòlissa que cobreixi la responsabilitat civil i la del personal al seu servei, els danys i perjudicis per unes sumes mínimes de 150.000 euros per víctima individual i 1.200.000 euros per sinistre.

Què s'entén per horari escolar?

El període temporal que comprèn l'horari **lectiu**, l'**interlectiu** del **migdia**, així com el **període anterior o posterior a l'horari lectiu** en què es desenvolupen activitats, siguin *extraescolars* o *complementàries*, **aprovades pel consell escolar** i previstes en la **programació anual del centre**.

Horari escolar en funció de l'etapa escolar: educació infantil i primària, secundària obligatòria i batxillerat i formació professional.

Tipus de centres docents de titularitat pública?

- a) **Centres educatius dependents del Departament d'Educació, però que estan ubicats en edificis de propietat municipal (CEIP)** → centres públics dedicats a educació infantil, educació primària o educació especial, en els que la **propietat dels edificis i instal·lacions és dels municipis** i aquests assumeixen la responsabilitat de la seva conservació, manteniment i vigilància, no podent-se destinar a altres serveis o finalitats sense autorització prèvia de l'Administració educativa → *règim de titularitat municipal*
- b) **Centres en els quals l'Administració educativa és propietària dels edificis i instal·lacions (IES)** □ **centres públics de secundària o règims especials (esports, arts i idiomes) en el que l'Administració educativa és el titular del centre i propietària de les instal·lacions i edificis** → *règim i titularitat de la Generalitat de Catalunya*
- c) **Centres públics d'educació infantil i primària de propietat municipal que han estat afectats per l'Administració educativa** per a impartir-hi educació secundària o formació professional en els que és l'Administració educativa la que assumeix les responsabilitats municipals de conservació, manteniment i vigilància, encara que la titularitat demanial continuen ostentant els municipis → *no hi ha previsió específica similar a la que existia a l'art. 12 del Decret 218/2001, de 24 de juliol. Però cal interpretar, que el règim dependrà de quan es produeix l'ús social, en horari escolar o fora d'aquest i aplicar el règim corresponent als edificis de titularitat municipal.*

Eugenia Revilla

[@Eugenia Revilla](#)

Gràcies per la vostra atenció!

Seminari interpretació de l'actualitat jurídica en l'àmbit educatiu. L'ús social dels espais dels centres educatius municipals. Règim jurídic.